

Faktencheck Affenpocken (MPX)

Semptomlar, alınacak önlemler, hastalık şüphesi ve enfeksiyon onaylandığında zaman için gerekli bilgiler

Dünya çapında ve hatta Avusturya'da da şu an maymun çiçeği salgını görülmektedir. Özellikle riskli temaslardan sonra rahatsızlıklarınız oluşursa, doktorunuza başvurun veya 1450 sağlık acil çağrısını arayın!

Maymun çiçeği bildirilmesi zorunlu olan bir hastalıktır.

Maymun çiçeği nedir?

Maymun çiçeği (İngilizce: Monkeypox, MPX), maymun çiçeği virüsünün yol açtığı bir hastalıktır.

Maymun çiçeği nasıl bulaşır?

- Hasta kişilerin döküntüleri, kabarcıkları veya kabukları ile doğrudan temas edilmesi, örn.:
 - Öpüşme
 - Sarılma
 - Birbirine sokulma
 - Cinsel ilişki
- Kullanılmış nesnelere temas, örn.:
 - El havluları
 - Nevresimler
 - Giysi

- Bulaşık
- Seks oyuncakları
- Damlacık enfeksiyonu, örn.:
 - arada kısa mesafeyle uzun süre sohbet etmek

Hasta kişilerle yakın temas kurulması durumunda (cinsel ilişki dahil) hastalığın bulaşma ihtimali yüksektir. Damlacıkların içeriği son derece bulaşıcıdır.

Maymun çiçeğinin semptomları nelerdir?

- Başlangıçta genel hastalık şikayetleri (hasta bir kişiyle temas kurduktan 5 ila 21 gün sonra) görülür:
 - Ateş, titreme, bitkinlik
 - Ağrılar: Baş, sırt, kas
 - Şişmiş lenf düğümleri
 - 1 ila 3 gün sonra ciltte değişiklikler görülmektedir:
 - Ciltte değişim: Lekeler, kabarcıklar, döküntüler
 - Tüm vücutta, ayrıca mukoza zarlarında görülebilmektedir ve yoğun ağrıya neden olabilir
 - Sonrasında dökülen kabuklar oluşmaktadır
 - Fotoğraflar için bağlantılar: <https://www.ecdc.europa.eu/en/monkeypox/images-monkeypox-lesions>
- Tüm kabuklar dökülene ve ciltteki tüm değişiklikler düzeline kadar hastalığı bulaştırabilirsiniz (genelde 3-4 hafta boyunca).

Maymun çiçeği ne kadar tehlikeli?

- Normalde semptomlar birkaç hafta içine kendiliğinden geçmektedir.
- İstisnai durumlarda ölüme bile sonlanabilen ağır hastalık seyirleri söz konusu olabilmektedir:
 - Ciltte ilave enfeksiyonlar
 - Akciğer enfeksiyonu
 - Kalıcı göz hasarına yol açan göz enfeksiyonu
- Aşağıdaki gruplara dahil olan kişilerin maymun çiçeği hastalığını ağır geçirme riski daha yüksektir:

- Yeni doğan bebekler ve çocuklar (12 yaş altı)
- Hamileler
- Çok yaşlı insanlar (80 yaş üstü)
- Bağışıklığı düşük olan insanlar

Maymun çiçeğini nasıl önleyebilirim?

- Hijyene çok dikkat edin
- Hasta kişilerle yakın temas kurmayın
- Hasta kişilerin kullandığı nesnelere dokunmayın
- Sık sık değişen ve/veya anonim seks ilişkilerinden kaçınin

Cinsel ilişkide prezervatifler yeterli bir koruma sağlamamaktadır. Yakın (cilt) temas (cinsel ilişki dahil), virüsün bulaşması için yeterlidir!

Maymun çiçeğinden şüpheleniyorsam ne yapmalıyım?

Kontrol listesi: Bu maddelerden biri veya birkaçı benim durumumla örtüşüyor mu?

- Rahatsızlığım var mı?
- Maymun çiçeği olduğu belgelenmiş biriyle yakın temasta bulundum mu?
- Son 21 gün içinde çok sayıda kişiyle yakın temas kurdum mu?
 - Buna cinsel beraberlik de dahil mi?
 - Özellikle de tanımadığım insanlarla?
- Maymun çiçeğinin görüldüğü bir bölgeye gittim mi?

Cevabınız evet ise:

- Daha fazla temastan katiyen kaçınin ve hijyen kurallarına sıkıca uyun
- Doktorla veya 1450 sağlık çağrı hattıyla iletişime geçin
- Doktorla görüşün
 - Öncesinde telefonla geleceğinizi bildirin!

Maymun çiçeği hastalığını kapmış biriyle temas kurdum. Ne yapmalıyım?

- Yakın temastan katiyen kaçının
 - Özellikle riskli gruplarla
- Hijyene dikkat edin
- 1450 sağlık çağrı hattıyla iletişime geçin
 - Şikayetleriniz, olası önceki çiçek aşılarınız ve hasta kişilerle son temasınız hakkındaki bilgileri önceden hazırlayın
- Kurumlara bildirilen temaslı kişiler, temas sonrasında da aşı olabilirler. Aşının temas sonrasında en erken 4 gün sonra ve en geç 14 gün içinde yapılması mantıklıdır
 - Bununla ilgili daha fazla bilgiye yerel sağlık kurumundan ulaşabilirsiniz
- Şikayetlerinizin olması durumunda doktorla iletişim kurun

Maymun çiçeği olduğum kesinleşirse ne yapmalıyım?

- Tüm cilt lezyonları iyileşene kadar resmi karantina uygulanır:
 - Bir doktor raporuyla ciltteki tüm farklılıkların iyileştiği onaylanmalıdır
 - Diğer insanlarla her tür fiziki temastan katiyen kaçının
 - Aynı evde birden fazla kişi yaşıyorsanız, kendi odanızda durmaya ve mümkünse kendinize ait tuvaletinizi ve banyonuzu kullanmaya dikkat edin
 - Ev eşyalarını, el havlularını, nevresimleri başkalarıyla paylaşmayın
- Temas edilen kişileri sağlık kurumuna bildirin:
 - son 21 gün boyunca (yakın) temaslar
 - Temas edilen kişiler, temastan sonra aşı olabilirler
- Tıbbi destek:
 - Sağlık durumunuzun kötüleşmesi durumunda 1450 sağlık çağrı hattı veya doktorla temas kurun

Resmi karantina sona erdikten sonra ne yapmalıyım?

- Kullandığınız yaşam alanını temizleyin ve dezenfekte edin
 - Ayrıntılı bir kılavuzu „Empfehlungen für Patient:innen und Haushaltsangehörige zur abschließenden Reinigung und Desinfektion bei bestätigter Affenpocken-Infektion“ altında bulabilirsiniz

- Sonraki 8 hafta boyunca sadece korunmalı olarak cinsel ilişki yaşanmalıdır (prezervatif)

Maymun çiçeğine karşı nasıl aşı olabilirim?

Şu an Avusturya'da maymun çiçeğine karşı sadece sınırlı sayıda aşı bulunmaktadır. Aşağıdaki kişiler aşı olabilir:

- Önleyici aşı, yüksek bulaşma riski altında olan sağlık personeline ve ayrıca kişisel davranışlarından dolayı risk durumu olan kişilere, yani sık sık değişen seks partnerleri olan kişilere ve özellikle de eşcinsel partnerli erkeklere sunulmaktadır
- Maymun çiçeği hastalığı olan biriyle temas kurduysanız, temas sonrasında da aşı olabilirsiniz.
 - Belgelenmiş temas kişileri ("temas sonrası aşı")
 - İdeal olarak 4 gün içinde, en fazla temastan 14 gün sonra
 - Kişisel davranışlarından dolayı risk durumu olan kişiler, yani sık sık değişen seks partnerleri olan kişiler ve özellikle de eşcinsel partnerli erkekler.

Nerede aşı olabilirim?

- Aşı işlemleri sağlık kurumları tarafından organize edilmektedir
- Hasta biriyle temas ettiyseniz veya risk grubundaysanız, yetkili yerel sağlık kurumunuza başvurun

Nerede test olabilirim?

- Maymun çiçeği enfeksiyonundan şüpheleniliyorsa, sonraki işlemler bir doktor tarafından yürütülür
 - Öncesinde telefonla kayıt yapılması gerekmektedir [Ayrıca bkz.: Maymun çiçeğinden şüpheleniyorsam ne yapmalıyım?]

Maymun çiçeği ile ilgili daha fazla bilgi nerede bulabilirim?

- Avusturya
 - [Humane Affenpocken \(sozialministerium.at\)](https://www.sozialministerium.at)
 - [Affenpocken - AGES](https://www.ages.at)
 - [Wissen statt Vorurteile – Affenpocken – Aids Hilfe Wien](https://www.aids-hilfe-wien.at)
- Avrupa
 - [Monkeypox \(europa.eu\)](https://ecdc.europa.eu)
 - [Joint ECDC-WHO Regional Office for Europe Monkeypox Surveillance Bulletin \(europa.eu\)](https://ecdc.europa.eu/en/monkeypox-surveillance)
 - [RKI - Infektionskrankheiten A-Z - Affenpocken](https://www.rki.de)
 - [UK –Monkeypox: background information](https://www.ukhsa.gov.uk)
- Dünya çapında
 - [Monkeypox outbreak 2022 - Global \(who.int\)](https://www.who.int)
 - [Monkeypox | Poxvirus | CDC](https://www.cdc.gov)
- Doktorla iletişim
 - 1450
 - [„Arztsuche“ \(aerztekammer.at\)](https://www.aerztekammer.at)
- Semptom kontrolü
 - [Symptomchecker der Charité: PoxApp \(charite.de\)](https://www.charite.de)